

پشتونستان و مسأله خود ارادیت به مناسبت: 130 ساله گي معاهده تحمیلی وننگین دیورند.

از معاهده و خط تحمیلی دیورند که مصادف به سال 1893 بود تا کنون 130 سال میگذرد. تحت تاثیر این خط تحمیلی روابط سیاسی دولت های افغانستان و پاکستان نه تنها حالا که طالبان مسلط اند و پاکستان حامی طالبان محسوب میشود، بلکه از دیرزمانیست که متشنج و غیر دوستانه باقی مانده است. منشای این اختلافات بر میگردد بر موقف استیلاگرانه پاکستان و انکار از مساله خود ارادیت خلقيهای پشتون و بلوچ آنطرف خط تحمیلی دیورند.

نخستین دور تشنج زمانی آغاز یافت که دولت پاکستان در سال 1948 به سرکوبی جنبش استقلال خواهی پشتون ها در ولایت سرحد شمال غرب و قبایل آزاد دست زد و سپس مناطق قبایلی را بخشی جدایی ناپذیر کشور پاکستان دانسته و قبایل آزاد پشتون در ماورای خط دیورند را جز لاینفک پاکستان اعلان کرد.

دولت افغانستان در واکنش به آن، در 24 مارچ 1949، اعلان دولت پاکستان در مورد قبایل آزاد پشتون در مناطق قبایلی آنسوی دیورند را محکوم نمود.

وزارت خارجه افغانستان ضمن انتشار اعلامیه یی، تصمیم پاکستان را خلاف تعهدات قبلی محمد علی جناح زمام دار کشور مذکور خواند. زیرا بر مبنای وعده شفاهی محمد علی جناح به نجیب الله توریانا دیپلمات و سپس وزیر معارف افغانستان، استقلال و خود مختاری قبایل پشتون در مناطق قبایلی را باید به رسمیت می شناختند.

سردار شاه محمود صدراعظم وقت افغانستان با ایراد بیانیه پی در پی در 21 مارچ 1948 در شهر جلال آباد اقدام پاکستان را محکوم کرد و از دولت آن کشور خواست تا حقوق پشتون ها در آنسوی خط دیورند را به رسمیت بشناسد.

پاکستان علاوه بر اعمال فشار بالای افغانستان در عرصه اقتصادی، به اقداماتی در عرصه سیاسی و تبلیغاتی نیز متوسل شد.

انتشار مطالب تبلیغاتی علیه افغانستان را در رسانه های گروهی خود افزایش داد و با فعال ساختن رادیویی به نام "رادیو افغانستان آزاد" جهت مقابله با سیاست تبلیغاتی دولت افغانستان برآمد. در عرصه بین المللی، دولت انگلیس و سایر کشور های غربی و ممالک اسلامی و عرب از موضع و موقف پاکستان حمایت کردند.

با ملاحظه موارد فوق واضح میشود که زمامداران پاکستان از همان آغاز تشکیل آن کشور در سال 1947 با ترفند های مختلف خواسته اند تا مردم و دولت افغانستان را تحت فشار قرار داده و از این طریق به امیال و خواسته های نامقدس خویش نایل گردند؛ روی ملحوظ لازم است تا با درک ریشه های اصلی مسایل تنش زا در روابط میان کشور های افغانستان و پاکستان با کمک و همکاری جامعه جهانی بخصوص سازمان ملل متحد و کشور های اسلامی بخصوص سازمان همکاری های اسلامی حتی رجوع به محکمه بین المللی این معضله را حل نموده و تلاش گردد تا برای همیشه از این زخم ناسور مردم و دولت های ما رهائی یابد.

بیابید که پیش منظر تاریخی قضیه پشتونستان را مطالعه کنیم که چگونه است؟

پشتونستان سرزمینی که از چترال تا بحر هند در طول 1280 کیلومتر درکنار راست دریای سند افتاده و جزء طبیعی افغانستان است. از سال 1810 تا 1823 مقارن خانه جنگی برادران محمد زابی در افغانستان، حکومت سکه پنجا به تحریک انگلیسها قسمتی از این منطقه را در دوطرف رود سند اشغال نمود. در 1838 حکومت انگلیس توسط معاهده لاهور انتزاع اراضی مغلوبه را رسماً از شاه شجاع فراری اعتراف گرفت.

اما مردم افغانستان با کشتن شاه شجاع و انهدام ارودی انگلیس در 1841 این معاهده را ابطال نمودند. درمقابل امیر دوست محمد گذاشت که انگلیس تا 1845 ولایت های سند و بلوچستان را اشغال نماید و او خود را جانشین ولایات مغصوبه از افغانستان اعلام کند. اما انگلیس در طول صد و سی سال با استعمال (فارورد پالیسی) این مناطق را تاکنون به نفع پاکستان نگهداشت.

خواست خلقهای پشتون برای " خود ارادیت" و ایجاد دولت مستقل در ساحة مسکونی آنها که در امتداد سرحدات کنونی بین افغانستان و پاکستان واقع است، نه تنها سیاست داخلی افغانستان بلکه مناسبات فی مابین دو کشور همسایه را از سال 1947 به این سو تعیین نموده است.

این خواست هنگام صدارت و ریاست جمهوری داوود خان برجسته تر بود، همچنان رهبران حزب دموکراتیک خلق افغانستان (حزب وطن) از بدو تأسیس از داعیه خلقهای پشتون و بلوچ پشتیبانی و حمایت نموده و سیاست پشتونستان خواهی و (دا پشتونستان زمونژ) جزء پالیسی رسمی این حزب و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان تا جمهوری دوران داکتر نجیب الله بود.

حال که جنبش تحفظ پشتون تحت رهبری جوان نیرومند منظور احمد پشتین میخواید با اشتراک وسیع جوانان و زنان اعتراضات گسترده راه اندازی کنند و از داعیه آزادی حمایت کند، لازم است مورد توجه و حمایت قرار گیرد.

غیر مذهبی و سیکولار بودن این جنبش شاید عمده ترین ویژه گی آن باشد. سیکولار بودن این جنبش بزرگترین چلنج در مقابل سیاست افراط گرا سازی پشتونها و مناطق قبایلی توسط اردوی پاکستان میباشد. زیرا اردوی پاکستان قبایل افراطی مذهبی را وسیله یی برای استفاده در جنگهای محتمل علیه هند و افغانستان می داند. چنانچه پاکستان در سال 1947 از قبایل پشتون برای حمله بر کشمیر استفاده کرد.

جنبش «تحفظ پشتونها»: نمی گذاریم از خاک پاکستان علیه افغانستان استفاده شود

چند سال پیش که خلقهای پشتون و بلوچ شعار میدادند که ما انتقام خون هر افغان از " نجیب الله تا نقیب الله" را باید از پاکستان بگیریم، بر رهبران امروزی شاخه های جدا شده از حزب وطن لازم بود که در پیشاپیش این موج خروشان قرار گرفته و نمی گذاشتند بیرق ملی پشتونستان به زمین افتد. به گزارش بی بی سی، «منظور احمد پشتین» رئیس جنبش تحفظ پشتونها در یک گردهمایی در وزیرستان جنوبی گفته بود: "ما دیگر سیاست جنگی کسی را در خاک خود نمی پذیریم؛ باید دخالت پاکستان در افغانستان متوقف شود."

وی افزود: دولت اسلام آباد همیشه برای منافع خود از خاک ما علیه افغانستان استفاده کرده و جنبش تحفظ پشتون همیشه مخالف این موضوع بوده است و پس از این نیز به هیچکس اجازه نخواهد داد خاک پشتونخوا را علیه افغانستان استفاده کند.

موقف رئیس جمهور پیشین دکتور غنی که از حرکت مدنی و مسالمت آمیز خلیهای پشتونستان حمایت کرد و دشمنی نظامیان پاکستان را کسب کرد، نظر به سیاست منفعل و سکوت رهبران چپی قابل توصیف میباشد.

اینکه سرنوشت این خلق چگونه خواهد شد، هنوز مجهول است، اما این حرف مسلم است که تمام اراضی و مردمی که از چترال تا بحر افتاده اند همه افغان اند و در آینده دور یا نزدیک حق خود ارادیت خواهند یافت و افغان باقی خواهند ماند.

مبارزه شجاعانه مردم در شهرهای مختلف پاکستان بخصوص قیام پشتونها و حرکت تحفظ پشتون تعیین کننده خواهد بود.

به پیش بسوی حق خود ارادیت و آزادی کامل خلیهای پشتون و بلوچ

منابع:

- شبکه اطلاع رسانی افغانستان.
- مرحوم غبار - افغانستان در مسیر تاریخ
- جاوید صبوری - جنبش تحفظ پشتون چگونه به راه افتاد؟ نشرات bbc
- جنرال عتیق پاخون - مروری بر تاریخ افغانستان و قضیه پشتونستان

